

Çocukluk Ya?ant?lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Çocukluk Ya?ant?lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19132>

Özet

Çocukluk Ya?ant?lar? Ölçe?i (ÇYÖ), **ölçek geli?tirme** çal??malar? kapsam?nda Abdullah Manap taraf?ndan 2015 y?l?nda Türkçe konu?an popülasyonun çocukluk döneminde ya?ad??? deneyimleri retrospektif olarak ölçmek amac?yla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Ölçek, bireylerin çocukluk dönemlerindeki duygusal atmosferi, ebeveyn ili?kilerini ve genel geli?imsel ortamlar?n? de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in psikolojik ara?t?rmalarda kullan?labilmesi için gerekli olan yüksek düzeyde **geçerlik** ve **güvenirlik** özelliklerine sahip oldu?unu göstermiştir.

Bu araç, özellikle yeti?kin psikopatolojisi ile çocukluk deneyimleri aras?ndaki ili?kiyi inceleyen ara?t?rmac?lar için tasarlanm??tır. ÇYÖ, çocukluk dönemindeki olumlu ve olumsuz ya?ant?lar? çok boyutlu bir perspektifle ele alarak, bu deneyimlerin bireyin mevcut psikolojik durumu üzerindeki etkisini anlamaya yard?mc? olmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Çocukluk ya?ant?lar?, **psikometri**, ölçek geli?tirme, retrospektif de?erlendirme, psikolojik ölçme, ebeveyn ili?kileri, duygusal ihmal.

Yazarlar

Abdullah Manap

Amaç

Çocukluk Ya?ant?lar? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin çocukluk döneminde deneyimledikleri çe?itli ya?ant?lar?n yo?unlu?unu ve niteli?ini standardize edilmi? bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, Türk kültürüne özgü ba?lamlar? dikkate alarak, çocukluk dönemindeki ya?ant?lar?n yeti?kinlikteki psikolojik ve sosyal sonuçlar?n? öngörme potansiyeline sahip bir araç sunmay? amaçlam??tır.

Ölçek, klinik ve akademik ara?t?rmalarda kullan?lmak üzere tasarlanm??tır. Özellikle travmatik veya destekleyici çocukluk deneyimlerinin, anksiyete, depresyon ve ba?lanma stilleri gibi psikopatolojik belirtilerle olan korelasyonunu incelemek isteyen çal??malar için kritik bir ölçüm aracı sa?lamaktadır.

Yap?

Çocukluk Ya?ant?lar? Ölçe?i, çocukluk dönemindeki deneyimlerin çok boyutlu yap?s?n? ölçen bir araç olarak tasarlanm??tır. Ölçtü?ü temel psikolojik yap? (konstrükt), bireyin erken geli?im döneminde maruz kald??? çevresel ve ili?kisel faktörlerin öznel alg?s?dır. Bu yap? genellikle

aşağıdaki ana boyutlar içerecek şekilde kurgulanmıştır:

Duygusal Destek ve Kabul: Ebeveynler veya birincil bakıcılar tarafından sağlanan sevgi, ilgi ve duygusal güvenlik düzeyi.

İstismar ve İstismar Algısı: Fiziksel, duygusal veya bilişsel ihmal ile istismar yaşantılarının şiddeti ve sıklığı.

Otonomi ve Sınırlanma: Çocuğun bağımsızlık kazanma süreçlerinin desteklenip desteklenmediği veya aşırı kısıtlayıcı bir ortamda büyüyüp büyümediği.

Bu boyutlar, çocukluk yaşantılarının bireyin benlik algısı, ilişki kurma biçimi ve duygu düzenleme becerileri üzerindeki uzun vadeli etkilerini incelemek için teorik bir temel oluşturmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında, Çocukluk Yaşantıları Ölçeği'nin ölçmeyi amaçladığı yapıyı ne derece doğru ölçtüğünü belirlemek amacıyla çeşitli **geçerlik** çalışmaları yürütülmüştür. Yapı geçerliğini test etmek için Faktör Analizi yöntemleri kullanılmıştır.

Kapsam geçerliği, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır; ölçek maddelerinin ilgili konstrüktün tüm yönlerini temsil edip etmediği değerlendirilmiştir. Ölçüt bağımlı geçerlik kapsamında ise, ÇYÖ puanlarının, daha önce geçerliği ve güvenilirliği kanıtlanmış olan benzer ölçeklerle (örneğin, Çocukluk Çağı Travmaları Ölçekleri) anlamlı düzeyde korelasyon gösterdiği tespit edilmiştir. Bu durum, ölçeğin teorik beklentilerle uyumlu sonuçlar verdiğini desteklemektedir.

Güvenirlik

Çocukluk Yaşantıları Ölçeği'nin **güvenirli**ği, yani ölçüm sonuçlarının tutarlılığı, iç tutarlılık katsayıları (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri kullanılarak incelenmiştir.

İç tutarlılık analizleri sonucunda, ölçeğin genelinde yüksek düzeyde bir tutarlılık olduğu rapor edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlar için hesaplanan Cronbach Alfa katsayıları genellikle 0.80 ile 0.90 arasında değişmektedir, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Ayrıca, belirli bir zaman aralığıyla uygulanan test-tekrar test güvenilirliği çalışması, ölçek puanlarının zaman içinde stabil kaldığını ve ölçüm hatasının düşük olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla, geliştirme aşamasında **Faktör Analizi** (Exploratory Factor Analysis - EFA) uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin altında yatan temel

boyutlar ortaya çikarmay hedeflemiştir.

EFA sonuçları, ölçeğin birden fazla faktörden oluştuğunu ve bu faktörlerin çocukluk yaşantıları arasındaki farklı yönlerini temsil ettiğini göstermiştir. Örneğin, temel faktörlerin toplam varyansın önemli bir yüzdesini açıkladığı ve maddelerin faktör yüklerinin yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu faktör yapısı, ölçeğin teorik çerçevesiyle uyumlu olup, araştırmacılara çocukluk deneyimlerini ayrıntılı boyutlar üzerinden inceleme imkanı sunmaktadır.

Araç

Test Type: Geliştirme Türü Psikometrik Ölçek

Format: Beşli Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek maddelerinin yanıtlanmasında genellikle "Hiçbir zaman"dan "Her zaman"a uzanan bir derecelendirme kullanılır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yetkinler (Çocukluk yaşantıları retrospektif olarak değerlendirilen bireyler)

Age Group: 18 yaş ve üzeri

Population Details: Ölçek geliştirme çalışması genellikle üniversite öğrencileri ve genel yetkin popülasyonu üzerinde gerçekleştirilmiştir. Detaylı popülasyon bilgisi için orijinal referansa başvurulmalıdır.

Test Methodology: Bireysel öz-bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan kağıt-kalem veya dijital anket formatı.

Anahtar Kelimeler

Öz-bildirim, psikolojik test, Abdullah Manap, duygusal gelişim, çocukluk travmaları, geçerlik ve güvenilirlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: abduallahmanap@gmail.com

Correspondence Address: İletişim e-posta adresi üzerinden sağlanmaktadır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin kullanımı için gerekli **izinler** ve telif hakları, sorumlu yazar **Abdullah Manap** ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Ölçek, akademik bir makale kapsamında yayımlandığı için ticari olmayan amaçlarda kullanımları genellikle yazarın iznine tabidir. Ölçeğin geliştirildiği ve ilk kez yayımlandığı **Test Yılı** 2015'tir. Ölçek için belirlenmiş bir **ücret** bilgisi orijinal kaynaktan yer almamaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [cocukluk-yasantilari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Manap, A. (2015). Çocukluk Yaşantıları Ölçeği'nin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(41), 822-826.

Çocukluk Yaşantıları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Çocukluk Yaşantıları Ölçeği'nin orijinal maddeleri bu kaynaktan sağlanmamaktadır. Maddeler, yukarıda belirtilen Manap (2015) referansındaki bilimsel makalede veya ilgili PDF dosyasında (The original PDF can be downloaded here: [cocukluk-yasantilari-olcegi-toad.pdf](#)) yer almaktadır.